

Faselijn 2025: het operationeel raamwerk voor het Korps Mariniers

De stip op de horizon in 2035 is gezet, Faselijn 2025 bestrijkt de fase tot 2025 en legt het fundament voor het vervolg (ministerie van Defensie)

In januari 2019 heeft het CZSK het operationele concept *Future Littoral Operating Concept (FLITOC)*¹ vastgesteld. In het verlengde hiervan zag het functionele concept *Littoral Operations 2035* het daglicht dat onlangs in de doctrinecommissie Koninklijke Marine (DCKM) is vastgelegd. Beide concepten richten zich op het jaar 2035 en vormen de figuurlijke stip op de horizon. Voor het Korps Mariniers is daarmee – gelijk voor het CZSK – nog niet beschreven hoe we vanuit het hier en nu bij die stip denken uit te komen. Er is behoefte aan een raamwerk dat de eerste fase bestrijkt en waarin alle activiteiten van het Korps voor de komende vijf jaar worden gesynchroniseerd. Een raamwerk dat ook het fundament legt richting 2035. De activiteiten beslaan, naast de conceptuele ontwikkelingen in het kader van FLITOC, actuele en acute uitdagingen van de operationele eenheden. Het operationeel raamwerk is Faselijn 2025 en omvat het overkoepelende plan waarin genoemde activiteiten van het Korps Mariniers zijn opgenomen. In dit artikel lichten we toe wat Faselijn 2025 inhoudt.

Faselijn 2025 geeft de *commanders intent* van de Commandant van het Korps Mariniers (CKM) voor de komende vijf jaar weer in een herkenbaar operationeel raamwerk of *campaign plan*. Het raamwerk is nodig om richting te kunnen geven aan te ondernemen acties en te stellen prioriteiten die moeten leiden tot de gewenste *endstate* in 2025. Het staat niet op zichzelf maar is in lijn met het *Sailplan 2030* van het CZSK en daarmee met de Defensienota 2018 (DN2018) en de Defensievisie 2035 (DV2035). Met Faselijn 2025 hebben we wederom scherp voor ogen wat we moeten aanpakken om het Korps Mariniers de komende vijf

jaar te transformeren naar een in de kern operationele elitegevechtseenheid, die gereed is voor inzet in het gehele geweldspectrum en tegen elke tegenstander. Eerst gaan we in op de veranderende internationale veiligheidssituatie waarin het Korps moet opereren, gevolgd door de hedendaagse uitdagingen van het Korps Mariniers. Wij sluiten af met een oproep een bijdrage te leveren aan de transformatie van het Korps Mariniers. De oproep is vooral gericht aan de jongere officieren, zij zijn de toekomst van het CZSK.

De veranderende omgeving

In de inleiding van de DV2035 schetst onze minister een onzekere toekomst. De internationale veiligheidssituatie² is de afgelopen jaren sterk veranderd en verslechterd. Denk aan ontwikkelingen als de illegale annexatie van de Krim door Rusland in 2014, het destabiliserende optreden van Moskou in Oekraïne (met als gevolg onder meer de MH17-ramp), de strijd in Syrië en Irak, de terroristische aanslagen in en nabij Europa en de toenemende cyberontwikking in eigen land. Ze hebben directe en indirecte consequenties voor de fysieke en economische veiligheid van Nederland. Ook zien we de afgelopen jaren een plotselinge en aanzienlijke ongecontroleerde komst van vluchtelingen en irreguliere migranten, wat grotendeels is terug te voeren op onveiligheid en instabiliteit in de landen van herkomst.

De wereldwijde machtsverhoudingen verschuiven momenteel. De macht van het Westen neemt af en de invloed van andere spelers, zoals China, op het wereldtoneel neemt toe. De (regionale) grootmachten gedragen zich minder voorspelbaar en de rivaliteit tussen deze grote mogendheden groeit en heeft het potentieel te escaleren en uit te monden in proxyoorlogen. De dreiging tegen het Nederlands en het bondgenootschappelijk grondgebied neemt ook toe door landen die zich in toenemende mate op militair terrein profileren. Vaak richt deze dreiging zich op aantasting van de bondgenootschappelijke solidariteit van de NAVO en zal ze plaatsvinden in het hybride spectrum. De dreiging kan snel escaleren tot een *high-inten-*

*sity conflict*³ tussen gelijkwaardige tegenstanders. Rond onze Caribische gebiedsdelen kan de situatie daarnaast leiden tot significante migratiestromen vanuit omliggende landen en tot regionale instabiliteit.

Voor Nederland betekent dit dat de unieke verantwoordelijkheid van Defensie zoals opgenomen in artikel 97 van de Grondwet⁴ onverminderd van kracht blijft. Wel zal de verhouding van de drie hoofdtaken die voortkomen uit dit grondwetsartikel gaan verschuiven. De focus komt (wederom) te liggen op de eerste hoofdtaak: bescherming van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied, inclusief het Caribische deel van het Koninkrijk. De twee andere hoofdtaken zullen ondersteunend zijn aan de eerste. Hierbij zal de derde hoofdtaak – ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp, zowel nationaal als internationaal – steeds vaker in verband worden gebracht met de eerste hoofdtaak. De focus van de laatste dertig jaar op de tweede hoofdtaak – bescherming en bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit – zal afnemen. Deze belangrijke heroriëntatie is al in de DN2018 aangekondigd en is recent in de DV2035 kracht bijgezet; de focus van de krijgsmacht ligt bij de eerste hoofdtaak.

Voor het CZSK en dus ook het Korps Mariniers worden de Noord-Atlantische Oceaan - met name de noordflank met het Noordzeegebied en het Arctisch gebied - en de Baltische regio primaire focusgebieden waar we niet meer kunnen rekenen op onze technologische voorsprong en

Het Korps Mariniers blijft de eerste keuze voor het leveren van snel inzetbare gevechtskracht voor zeer complexe missies in het expeditionaire domein (ministerie van Defensie)

gebieden die niet altijd vrij toegankelijk zijn (bijvoorbeeld door de A2/AD -dreiging). Onze Caribische gebiedsdelen worden onze secundaire focusgebieden. De veranderende veiligheidssituatie vraagt om meer robuuste en adaptieve maritieme en dus ook amfibische eenheden, die met voldoende voortzettingsvermogen en slagkracht snel inzetbaar zijn tot in het hoogste deel van het geweldspectrum.

Hedendaagse uitdagingen

Het Korps Mariniers van vandaag kent een vijftal uitdagingen. Allereerst is er onvoldoende *alignment*; we hebben als mariniers niet dezelfde en juiste blik op onze toekomst.⁵ Dit veroorzaakt onduidelijkheid inzake ambitie, doelen en prioriteiten binnen de organisatie. Kortom, het ontbreekt aan een duidelijke en gedeelde *commanders intent*. Ten tweede is het Korps Mariniers na 30 jaar inzet in Irak, Afghanistan en Afrika in het kader van de tweede hoofdtak geoptimaliseerd voor *security en counter insurgency* (COIN)-operaties wat betreft organisatie, uitrusting, mobiliteit, doctrines en *tactics, techniques & procedures* (TTP's). Die ontwikkeling heeft afbreuk gedaan aan de vaardigheden, organisatie en middelen die nodig zijn voor het optreden tegen een meer gelijkwaardige tegenstander. Het is de vraag of het Korps Mariniers momenteel inzetbaar is binnen het gehele geweldspectrum. Ten derde wordt het Korps Mariniers momenteel geteisterd door aanzienlijke personeelstekorten als gevolg van een bovenmatige, irreguliere uitstroom van met name jongere kaderleden. Hoewel dit kalenderjaar voor het eerst een afvlakking van deze uitstroom toont, mede dankzij het afblazen van de verhuizing naar Vlissingen, de coronacrisis en de inzet van bindingspremies, staat het operatio-

nele product nog steeds zwaar onder druk. Ten vierde is het Korps Mariniers op dit moment onvoldoende in staat snel te vernieuwen en te innoveren. Dit beperkt de snelheid van noodzakelijke aanpassingen en veranderingen in zowel organisatie, doctrine als aanschaf van nieuw materieel. De beperking heeft weer een negatief effect op het behoud van personeel. Tot slot is het Korps Mariniers onvoldoende georganiseerd en niet goed genoeg gepositioneerd. Mariniers zijn versnipperd binnen diverse staven in binnen- en buitenland waardoor het bijna onmogelijk is op het juiste moment de juiste informatie bij de juiste mensen te krijgen en op het juiste moment invloed te kunnen uitvoeren op - voor het Korps - belangrijke beslissingen.

Het operationeel raamwerk

Een belangrijke randvoorwaarde om Faselijn 2025 succesvol tot uitvoering te brengen is de oprichting en vervolgens kwalitatieve en kwantitatieve inrichting van de Groepscommandant Operationele eenheden Mariniers (GCOEM). In november 2019 is de functie Groepsoudste van het CZSK omgezet naar die van Groepscommandant. Met de instelling van de vier groepscommandanten beweegt het CZSK weer terug van een proces- naar een productorganisatie. De groepscommandanten bewaken het integrale eindproduct van hun groep en hebben een coördinerende en adviserende rol in de personele en materiële gereedheid en geven richting aan de middellange en lange termijn. Begin oktober dit jaar was de laatste fase van de reorganisatie ter versterking van GCOEM een feit. Hiermee is de GCOEM-staf op voldoende sterkte om sturing te geven aan de realisatie van Faselijn 2025. Het operationele raamwerk is verdeeld in een vijftal *Lines of*

Mission statement: *Het Korps Mariniers is een integraal onderdeel van de Koninklijke Marine en is de eerste keuze voor het leveren van logistiek lichte en snel inzetbare gevechtskracht voor zeer complexe missies in het expeditionaire domein vanuit zee en aan land.*

Het Korps Mariniers kent een vijftal uitdagingen (ministerie van Defensie)

Effort (LOE). GC-OEM zal deze LOE's laten uitwerken door een groot aantal werkgroepen en de uitvoering monitoren en waar nodig bijsturen. Daarnaast is GC-OEM de sponsor van Faselijn 2025 richting de hogere niveaus.

De *Mission Statement* van het Korps Mariniers is en blijft dan ook voor deze Faselijn 2025 hetzelfde: Het Korps Mariniers is een integraal onderdeel van de Koninklijke Marine en is de eerste keuze voor het leveren van logistiek lichte en snel inzetbare gevechtskracht voor zeer complexe missies in het expeditionaire domein. De gewenste eindsituatie is: Het Korps Mariniers levert gevechtskracht tot en met niveau 5+ en is direct wereldwijd inzetbaar voor (on)voorzien operaties tegen elke tegenstander.⁶

De vijf LOE's van Faselijn 2025 kennen een aantal *Decisive Conditions* (DC's) waar een contactpersoon en werkgroep aan gekoppeld zijn. De aandacht voor de Korpswaarden staan op zichzelf en zijn ondersteunend aan alle LOE's. Het vergroten van trots en *storytelling* zijn hierbij belangrijk. Het zwaartepunt van het operationeel raamwerk is de kwaliteit, taakvolwassenheid, flexibiliteit en oplossingsgerichtheid van onze mariniers tijdens hun inzet.⁷ Dit is wat het Korps Mariniers onderscheidt van andere eenheden en wat we moeten beschermen om succesvol en relevant te blijven in de toekomst.

Eveneens ondersteunend aan de LOE's zijn de samenwerking en de kennis en ervaringsdeling met onze belangrijkste internationale partners en kennisinstituten. Het Amerikaanse Korps Mariniers is met het programma *Force Design 2030* een gigantische reorganisatie gestart. Het Britse Korps Mariniers kent inmiddels de concepten *Littoral Strike Concept* en *Future Commando Force*. Net als in Nederland werken beide korpsen deze concepten gezamenlijk met de vloot uit. Hoewel de Britse en Nederlandse concepten grotendeels zelfstandig zijn aangelopen gaan FLITOC en *Littoral Strike Concept* vrijwel hand in hand. Met het Duitse *Seebataillon* is onlangs een Roadmap 3.0 uitgegeven voor verdere integratie van de Duitsers binnen het CZSK en het Korps Mariniers. TNO ondersteunt FLITOC en daarmee Faselijn 2025 met het onderzoeksprogramma *Mastering the Littoral* (MtL). Het Amerikaanse kennisinstituut RAND onderzoekt voor de NAVO de toekomstige rol van amfibische eenheden. Hierbij leunt men vooral op inbreng van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Nederland.

De belangrijkste LOE, de *main effort*, is LOE 1. Dit betreft het **leveren van gevechtskracht** met de focus op de eerste hoofdtak van Defensie. Het doel is om in het gehele spectrum inzetbaar te zijn in overeenstemming met NAVO-eisen (*capability codes*) aan Nederland, hetzij (deels) zelfstandig dan wel inpasbaar binnen een groter (NATO/US/UK) (amfibisch) verband met de noodzakelijke *dedicated /designated enablers*.

De bijbehorende DC's zijn:

- DC 1.1: *Concept of Operations* van de toekomstige amfibische taakgroep;
- DC 1.2: amfibisch voortzettingsvermogen;
- DC 1.3: verankeren belangrijke, niet-organieke *enabler* capaciteit voor de operationele eenheden;
- DC 1.4: verzekeren nieuwe *enabler* capaciteit (met name in het informatiedomein);
- DC 1.5: op- en inrichten *Fleet Marine Squadron* (FMS) capaciteit voor maritieme beveiliging;
- DC 1.6: op- en inrichten van een organieke *littoral* verkenningcapaciteit binnen het CZSK.

De tweede LOE heet '**samengesteld gevuld**' en heeft tot doel de organisatievorm te bezien en kwalitatief en kwantitatief gevuld te raken inclusief de nieuwe eenheden (FMS). Het streven hierbij is een vullingsgraad van 95% te bereiken. De DC's van dit LOE zijn:

- DC 2.1: invulling geven aan behoud van personeel;
- DC 2.2: aanpassen van de huidige organisatievorm om de balans tussen gevechts- en ondersteunende functies (*teeth to tail*) te herstellen;
- DC 2.3: aantal en duur (van) opleidingen en certificeringen/*currencies* met 30% terug brengen zodat de focus gelegd kan worden bij trainen in plaats van opleiden.

Het derde LOE betreft **ontwikkeling en vernieuwing** (O&V). Het doel is om O&V structureel te organiseren en een prominente plaats te geven binnen de operationele eenheden van het Korps. Het Korps Mariniers is daarmee in staat kort-cyclisch te testen, te vernieuwen en te implementeren met relevante innovatiepartners in binnen- en buitenland. De DC's van dit LOE zijn:

- DC 3.1: uitvoering geven aan meest operationeel-kritische ontwikkelpaden van FLITOC en LitOps2035;
- DC 3.2: nieuwe trainingssystematiek voor de MCG's gericht op niveau 5;
- DC 3.3: bepalen van de prioriteit en organiseren van O&V/*Concept Development & Experimentation* (CD&E) voor het Korps.

De vierde LOE betreft het **netwerk en de zichtbaarheid** van het Korps Mariniers. Het doel is het Korps wederom stevig te verankeren binnen de vloot en in (inter)nationale netwerken die er toe doen, gericht op de toekomstige wijze van optreden. Het Korps Mariniers is goed georganiseerd met een voor ieder duidelijke manier van interne en externe communicatie. De DC's van dit LOE zijn:

- DC 4.1: positionering van (onder)officieren in binnen- en buitenland is afgestemd op behoefte FLITOC/LitOps-optreden;
- DC 4.2: organisatie en Interne processen binnen het Korps zijn herzien;
- DC 4.3: externe- en interne communicatie is afgestemd op de nieuwe omgeving.

De laatste LOE is de **nieuwe marinierskazerne** op Kamp Nieuw Milligen (KNM). Met de nieuwbouw op de Veluwe beschikt het Korps over een *fit for purpose*-kazerne met het dna van de marinier. Dit is een apart project met een eigen projectorganisatie. Hoewel de realisatie van de nieuwe kazerne en daarmee de verhuizing pas na 2025 zal plaatsvinden, zullen de meeste staf- en planningsactiviteiten de komende jaren plaatsvinden. Dit maakt deze kazerne een integraal onderdeel van Faselijn 2025.

Oproep om mee te denken

Met Faselijn 2025 hebben we kort, krachtig en scherp voor ogen wat we moeten aanpakken om het Korps Mariniers de komende vijf jaar te transformeren naar een in de kern operationele elitegevechtseenheid die gereed is voor inzet in het gehele geweldspectrum en tegen elke tegenstander.⁸ Faselijn 2025 is daarmee geen ambitie, het is een noodzaak. Hoe we het gaan doen is nog niet precies bekend, maar dat de faselijn leidt tot een reorganisatie is onvermijdelijk. We kunnen bij de verschillende projecten en werkgroepen daarom nog wel wat hulp gebruiken. Hierbij roepen wij vooral de jongere officieren⁹ op zich aan te melden om mee te denken. Het motto is dan ook 'niet klagen, maar bijdragen'. De oproep is zeker niet alleen gericht aan mariniers. Ook – of misschien wel juist – vlootpersoneel kan een waardevolle bijdrage leveren. Laten we met elkaar zorgen dat we als CZSK kunnen blijven leveren wat er van ons wordt gevraagd in tijden van nood en verandering.

LTKOLMARNIS Patrick van Rooij is Commandant 1MCG. Hij startte de werkgroep die heeft geleid tot Faselijn 2025.

KOLMARNIS Rob de Wit is sinds mei 2020 Groepscommandant Operationele Eenheden Mariniers (GC-OEM). Daarvoor zat hij bij de afdeling Strategie & Advies van CZSK.

Noten

1 Zie 'Future Littoral Operating Concept' van LTKOLMARNIS Jan Willem van Dijk en Manuel Thomeer in *Marineblad*, mei 2019.

2 Bronnen gebruikt voor deze paragraaf zijn; GBVS 2018-2022, HSCC-studie en NDD.

3 Interstatelijk militair conflict waarbij gebruik wordt gemaakt van de meest moderne technieken.

4 'Een krijgsmacht ten behoeve van de verdediging en ter bescherming van de belangen van het Koninkrijk, alsmede ten behoeve van de handhaving en de bevordering van de internationale rechtsorde.'

5 Onder *alignment* wordt verstaan: Een sterke verbondenheid tussen een organisatie en de mensen die er werken waarbij medewerkers overtuigd zijn van de uitgangspunten en overtuigingen van de organisatie. Daarnaast weten de medewerkers waar de organisatie naartoe wil, voelen ze zich betrokken bij de ambitie en zijn ze ook in staat om daar een bijdrage aan te leveren. De verbondenheid zorgt er voor dat de medewerkers graag bij een organisatie (blijven) werken en elke dag het beste van zichzelf geven.

6 Met niveau 5+ betekent MCG-niveau inclusief *enablers*.

7 Dit wordt ook wel het dna van de marinier genoemd. Onder dna verstaan we de inventieve en oplossingsgerichte *mindset* van de marinier die doorslaggevend is tijdens het uitvoeren van operaties. Met de Korpswaarden Kracht, Verbondenheid en Toewijding als gezamenlijke uitgangspunten.

8 Elite-eenheden zijn eenheden die gelijkwaardige (conventionele of speciale) taken met een hogere bekwaamheid uitvoeren. Een elite-eenheid is dan ook niet hetzelfde als een speciale eenheid en er bestaat een duidelijk onderscheid tussen beide begrippen.

9 Uiteraard roepen we ook (jonge) onderofficieren op, zij horen echter niet tot de doelgroep van dit blad.